Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 26 (514). Неділя, дня 30. червня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ

За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 6 шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

„ДЛЯЧОГО НАС НЕНАВИДЯТЬ?“

Під таким наголовком одна жидівська ґазета помістила статтю, в якій бідкається, що жидів всюди ненавидиться і то тільки тому, що вони належать до чужої раси. „Ненавидять нас — пише ця ґазета — не длятого, що ми є такими чи сякими, але длятого, що ми є. І коли ми причиняємося до роздмухання вогню ненависти инших супроти себе, то *не нашим поведенням*, але *нашим існованням*“.

Таке між иншим пише жидівська ґазета з нагоди львівського погрому протижидівського. Ми про цей погром писали і зазначили, що цего погрому жиди не спровокували. Причиною погрому є боротьба вшехполяків з підсудчиками і їхнім теперішним урядом. Тому вшеполяки використали звичайний гамір жидівської молодіжи в часі шкільної перерви і доконали погрому. Подібно, як це було з протиукраїнським погромом в листопаді 1928 року.

Таке становище супроти протижидівського погрому у Львові заняли не лиш ми, але ціла українська преса, яка ціла, без виїмку, дуже гостро осудила цей погром. Цего вимагала від Українців правда і справедливість. І ми християни, і ми католики, але ніколи ми не можемо стати по стороні тих християн-католиків, що поводяться не по християнськи, не по католицьки, хоть і благословення біскупів на них спливає. Безперечно, що Христос ображений львівськими подіями, але не гамором дітвори, а ділами вуличних громилів. І коли львівські римокатолики в неділю по погромі уладили святочний обхід, щоби переблагати Христа, то ця ідея булаб гарна, якби інтенцію цего обходу в поганий спосіб не викривлено т. є. якби старались переблагати Христа за погром, а не за образу Христа жидівськими дітьми, якої то образи зовсім не було.

Але майже рівночасно з львівським погромом, доконаним вшехпольською молодіжею на жидівських установах, прийшли вістки про погром в Заліщиках, якого доконала заліщицька жидівська голота на українських новобранцях з сіл Колодрібка, Синьків та Костільники. Один з них посварився з жидівкою за дрібницю. На це надбігли жидки і почали бити парубчака в лице. На крик побитого збіглися гурмою жиди з камінням, колами і ножами (переважно різники з яток) та з вереском „ґевалт! ратуйте!“ кинулись бити зовсім спокійних рекрутів. Результат цего погрому такий, що кількох парубків жидівська голота тяжко поранила, одному парубкови з Костільник, що спокійно сидів на возі, розвалила голову колом, одному розпорола живіт. Цей останній помер, а парубок з розваленою головою збожеволів. *З жидівської голоти ніхто не ранений. Арештовано 18 жидів.*

І дивне диво! Ціла жидівська преса, яка, з нагоди львівського погрому, піднесла вереск зовсім слушний — згадала кількома стрічками про заліщицький погром, представляючи його так, що українські новобранці уладили протижидівський погром! Отсе *жидівська етика!* І це є відповідю на питання, яке поставила жидівська ґазета. Коли ненавидять жидів, то не за те, що жиди істнують, але за те, що жити інакшу етику мають супроти своїх одновірців, а иншу супроти „ґоїв“. І маємо тут на думці не так жидівську інтеліґенцію, як жидівські маси „ґетто“. Хто-ж відважиться проти такого поведення протестувати, той в очах жидів є „антисемітом“.

А чейже заліщицький погром повинен в жидівській пресі знайти таку оцінку, на яку він заслуговує. Сумнівів тут ніяких нема. Бож та сама польська поліція, яка у Львові так енерґійно боронила жидів перед вшехпольськими громилами, та сама поліція мусіла арештувати 18 жидів. Дальше і це, що з жидів ніхто не був ранений, також свідчить про характер погрому. А зрештою, як-що жиди таки мають які сумніви, хай вишлють туди мішану комісію жидівсько-українську, якаб провірила справу на місці на підставі зізнань свідків і слідчих протоколів. Та цего жиди не зроблять...

Ми далекі від того, щоб за заліщицький погром винувати жидівський загал. Ніхто з жидів не може брати відвічальности за заліщицьких бандитів але мовчанка жидівської преси супроти таких вчинків, а навіть обертання „кота хвостом“ т. є. приписування протижидівського погрому українським новобранцям — мусить всякі думки насувати а саме, що жидівська прилюдна опінія мовчки годиться з таким поведенням заліщицького ґетта. І в дійсности воно так є.

І так є завжди. Нехай жид допуститься найгіршого злочину супроти „ґоя“, то тоді жидівський загал стане солідарно за жидом. Пригадатиб хотьби Шварцбарда, убійника гол. от. Петлюри. Пригадатиб страшні злочини жидівських комісарів під большевією. Всі вони в жидівських очах „невинні“! А всі денунціянти жидівські, які з початком війни посилали наших селян на стричок, найдуть оборонця в жидівського загалу. Коли перемиська прокуратура потягла до відвічальности судової одного денунціянта з Сосниці к. Перемишля, завдяки якого денунціяції повішено кількох селян, то перемиські жиди уважали цей процес своїм національним нещастям, а цего жида-денунціянта — своїм мучеником. Радн. суд. п. Р. Дмоховський в р. 1914 був свідком як перемиський реставратор-жид Л. вилляв помиї на голову нашого священика, якого вели жандарми. І цей гидкий вчинок реставратора приняло ґетто з шаленою радістю. Маємо на це свідків — можуть жиди справу провірити. Або теперішний антиалькогольний рух наш не уважають жиди своїм національним нещастям?

Український нарід шанує і любить жидів, що чесною працею заробляють на хліб. Не любить всяких жидівських ошуканців, що завжди ішли проти нас з ворогами нашого народу. І таких ніколи не буде шанувати і любити. Буде їх ненавидіти за їхню „жидівську етику“.

Від себе самих.

Українська нація живе і розвивається серед незвичайно важких обставин. Здавен давна руйнували її сусіди, вживаючи багато ріжних засобів денаціоналізації. Не диво, що нація дуже ослаблена і що при ріжних спробах будувати свою власну державу нам звичайно недоставало сил втриматися на поверхні вільного життя.

Та причини нашої слабости лежать не тільки поза нами у цих зовнішних силах, які підточують наш орґанізм, але передорсім в нас самих, в нашому нутрі. І лише в нашому нутрі можемо найти також те цілюще джерело, яке приведе нас до здоровля і до такого розвитку наших сил, що ми зможемо піднятися на власні ноги без огляду на прихильний чи неприхильний для нас уклад зовнішних обставин.

Щож це за вогонь такий, що міг-би нам національний пароплав рушити з місця і дав-би йому сили плисти хочби і проти хвилі і проти вітру?

Колись вистарчала для життя і для заховання своєї національної окремішности сама природна і несвідома відпорність, але нині це вже не вистарчає. І подібно як вітрильник ані своєю витревалістю ані швикістю не може рівнатися з модерним пароплавом, так само нація, яка не плекає у себе свойого внутрішного вогню, лише далі живе своїм давним веґетативним життям, мусить залишитися позаду инших або навіть загинути. Цей внутрішний вогонь *це віра в національний ідеал.*

Ми самі винні, що руйнуючій нас силі ми протиставили досі лише свою самою природою нам дану відпорність, не стараючись скріпити її свідомою і пляновою діяльністю, поглибленням власної національної свідомости і плеканням національної активности на кождій ділянці життя. Звичайно всі наші невдачі і всю нашу бідність ми звикли приписувати впливові зовнішних сил. Та головне джерело нашого безсилля в нас самих, у недостачі ясного національного ідеалу у кожного з нас.

Підйом нації мусить кождий нас зачинати від себе самого. В той спосіб покладемо трівкі підвалини для величньої будівлі; в той спосіб поможемо цілій українській нації перейти на шлях розвитку і поступу.

Брак свідомих національних підвалин, брак любови до своєї національної своєрідности мститься на цілій будові нашого життя і веде за собою повний брак тревалої державнотворчої сили. З давен давна нема у нас свідомої праці оживленої вірою в живучість і вартість українського народу. Нас нищили не так укази і переслідування, як наша власна зневіра і недбалість ще в часах перед указами. На темному шляху нашої історії в останніх століттях майже не видно вогнів віри у себе.

Але і тепер нігде не видно свідомої творчої праці, не видно віри в ідеал. Не диво, що наше відродження поштовхуване лише зовнішними обставинами не могло набрати більшого розгону і такої сили, як це було н. пр. у Чехів.

Щож тоді кожному з нас треба вперше чергу робити, щоби нашому національному кораблеви додати розгонової сили?

Колись Іван Франко добре бачив, що до такого чи иншого вирішення дальшої долі України кожен з нас по свойому причиняється і тому у свойому листі до молодіжи повчав нас, що всім нам треба передовсім „чути себе Українцями“. Але „се почуттє не повинно у нас бути голою фразою, а мусить вести за собою практичні консеквенції. Ми повинні всі без виїмка поперед усього пізнати ту свою Україну, всю в її етноґрафічних межах, у її теперішнім культурнім стані, познайомитися з її природними засобами та громадськими болячками і засвоїти собі те знаннє твердо, до тої міри, щоб ми боліли кождим її частковим льокальним болем і радувалися кождим хоч і як дрібним та частковим її успіхом а головно, щоб ми розуміли всі прояви її життя, щоб почували себе справді, практично частиною його“. (ЛНВ 1905).

Всім нам треба стати освіченими свідомими Українцями. Бо не всі, що себе так називаємо маємо дійсно докази у свойому серці на приналежність до української нації.

Завданням освічених верхів нації є поглиблювання своєї власної освіти в напрямі зєднання з тим, що звичайно називається „ядром“ чи „душею“ нації і поширювання такої освіти серед народніх мас, щоби в той спосіб доходити до усвідомлення підсвідомого хотіння нації перетворюючи його у свідому, і незалежну від хвилевих обставин націю.

Освіта в національному дусі додає людині рівночасно більшої відпорности проти спокус і натиску денаціоналізації. З глибокого коріння народних традицій, тільки з самого ядра народу може розвинутися животворна ідея, в якій захований найкращий лік і для одиниць проти їх неглибокої нудьги, зневіри, матеріялізму і еґоїзму, і джерело бадьорости та всесторонньої продуктивности для цілої нації. Тільки на цьому шляху можлива також реалізація всіх ідеалів.

В цьому і шлях до того, щоби нам стати справді свідомими, здібними до життя і розвитку Українцями. В цьому і головне завданнє української інтеліґенції, яка покликана до того, щоби велику сорокміліонову етноґрафічну масу оживити ідеєю державности та викресати із неї не прояви стихійних відрухових революційних поривів, невистарчаючих для трівкої будівлі, лише постійний вогонь свідомої волі, яка на всіх ділянках нашого життя приймаючи орґанізовані форми, буде означати для нас зріст нашої державнотворчої сили здібної до геройства дрібної але витревалої щоденної праці і до зусилля над піддвигненням цілої нації на вищий ступінь розвитку.

●●●●

Селянський гаразд.

Був я в одному місточку на ярмарку тай зацікавила мене одна годована безрога, за яку кілька літ тому можна було одержати 500—600 зол. Підходжу до властителя тай питаю: А що вам, пане ґаздо, дають за неї? А що — каже той — насміваються з мене тай тільки. Кажуть, що за богато ціню.

На той час надходить грубий згінник, може й грубший від безроги, тай питає: А що ви хочете за того підсвинка? Селянин каже: 300 золотих. А той: Зацініть 200 — то буду з вами балакати. І пішов.

Господар починає жаліти, що виїхав на ярмарк, бо випадає йому хиба за 150 зол. продати безрогу тай вертати до хати. А коли я звернув йому увагу, що ліпше булоб свинку забрати до села тай забити, тай частину самому зїсти — каже він таке:

— Гей, гей, гадаєте, що я не знавби, що зробити з нею? Але така вам біда в хаті, що нікуди. Ще з тамтого року маю довг за штучні погної в банку, а на той рік випадає хиба знов запозичитися — бо навіть податку не буде чим заплатити. Якбим був мав таку безрогу кілька літ тому, то бувбим добре підпомігся — а нині ані 200 зл. не дістану. Ну і що маю робити? За щобудь мушу її продати, бо прийде здекутник і ще гірше.

Подібні факти, як той, що його описую, можна тепер скрізь по ярмарках побачити. Селянин стягається з останного, випродує худобу і безроги — і мусить, бо біда допікає. Грішми платять старі довги і нові затягають і не диво, що нині кождий хотівби втічи або до Франції або до Америки. Гадає собі кождий, що там зловить щастя, не вірить вже своїй землиці ні своїй силі.

Правда — винна тут трохи і політика, замкнення границь для вивозу з Польщі, клич самовистарчальности і обниження цін, але тільки на селянські продукти. Тут повинніб наші посли звернути урядови увагу, що як село збідніє то збідніють всі. А далі і селяне самі винні. Гуртуватися треба масово в кооперацію, оснувати спілки для збуту і перерібки сільських продуктів і їх щойно продавати за добрі гроші.

Біда велика — але великій біді треба великої ради. Хай посли поштурмують там це треба, ми зорґанізуймось так, як треба — і біду відсунемо трохи на бік. — *Онисько Безпалько.*

●●●

Чому в нас не так хочби, як у муринів?

12 міліонів муринів Зєдинених Держав Америкиудержує своїх 500 ґазет, а наклад кожної з них виносить найменче 7 тисяч примірників, але доходить в деяких і до 200.000. Так, наприклад, „The Crisis“ в Ню Йорку, має 120.000 тиражу, „Guardian“ в Бостоні друкується в числі до 90.000 примірників. А ще 30 літ тому назад мурини не мали ані одної своєї ґазети. Вони тоді ще не мали навіть права вважатися за людей.

Тому 50 років почали вже признавати й муринів за людей, але особливої породи з душею вище розвинених звірів. На ці часи припадає початок ґазетної справи в них, і от за 50 років, такий поступ. Треба ще зазначити, що мурини не мали тоді своїх фахових журналістів, не мали взагалі освічених людей, тому за редакторів до їх ґазет часто ставали шевці, кравці, та кухарі, які чули в собі покликання до журналістики.

Ще 1919. року, коли одна муринська ґазета хотіла вислати до Парижа на мировий конґрес свого кореспондента з професії — кухаря, то, не можучи здобути для нього віза від американського уряду, знайшла йому посаду кухаря на одному з кораблів, що відпливав до берегів Франції, і тим справа з візою була полагоджена. Виконавши блискучо свої куховарські обовязки на кораблі „Вілян“, Монрое Тротер, — прибув до Парижа і також знаменито виконував свої обовязки кореспондента, дістаючи за свої дописи американські гонорари.

Взагалі праця по муринських ґазетах оплачується так високо, що до журналістики беруться там з цілей матеріяльних і кваліфіковані робітники, ріжні оті подані шевці, кравці, які дістають тижнево до 100 долярів, числючи на те, що за журналістичну роботу будуть діставати більше.

Як нам далеко до муринів! На західно-українських землях нас є також до 12 міліонів, а скільки маємо ґазет? Тоді, коли в муринів найменший наклад ґазети, — це 7000 примірників, у нас ця цифра рекордова, а пересічно — наклад не переходить 2—3000 примірників. У муринів редактори дістають більшу платню як кваліфікований американський робітник, — у нас редактор дістає не більше студентської стипендії.

У муринів є ціла орґанізація журналістів, які живуть, і то добре з того, що заробляють пером, — у нас нема ані одного журналіста, якийби зміг вижити на той гонорар, який він часом дістане за свою роботу; тому ми не маємо журналістів-професіоналів.

Кажуть, що ґазети для кожної нації показують публичности її культурний рівень. Ми бачимо, що ґазетна справа стоїть у культурних націй дуже високо. Та стоїть вона вище і в тих, кого ці культурні нації не признають за собі рівних, — у муринів. Щож ми можемо про себе сказати, коли ми ще до цього далеко стоїмо навіть і від таких муринів?! — *(Ч.)*

●●●●

Що нас точить?

Богато пишеться у нас на тему нужди і зубожіння села. Богато сиплеться всяких порад, як наладнати той гіркий стан, в якому опинилось наше селянство. Мало одначе звертається уваги на се, що всякій біді по найбільшій части ніхто не винен, тільки ми самі.

Возьмім село. Приїдете в неділю і аж дивно вам. Парубки в елеґантнім убранню спортовім або маринарці, ковнірець, краватка і капелюх — тільки що зі склепу. А дівчата! Шовкові суконки, панчішки, хусточки, мешти і то лякери. Якби так хто несподівано приїхав на село — глянув на оті парадні та дорогі строї — то повіривби, що на селі нема біди, що є гаразд і то ще який! І, само собою, вірить в це інспектор податковий чи який инший шкіролуп.

Всі гроші нашого селянина йдуть тепер на те, щоб одягнутися найкраще. Парубки і дівчата „помпують“ батька — а батькам ані в голові заперечити тому, щоб дочка замісто лякерів на ногах мала трохи більше знання в голові. І коли не вистарчає—то сини самі собі радять. Крадуть батькови, крадуть чужим, бо чейже чоловік мусить виглядати „як люди“.

А далі підіть ви до корш-

ми—як то наші пють. Та нащо в коршму йти. Возьміть першу ліпшу часопись тай вичитаєте: В Польщі за минулий рік пропили люди 618 міліонів золотих. Чи хто пробував уявити собі, яка то страшна сума? Кілько в тій сумі наших грошей?

За ті гроші можнаб було купити 15 міліонів 450 тисяч пар черевиків по 40 зол., або 4 мілійни 120 тисяч убрань по 150 зол., або 1 міліон 765 тисяч гідних коров або 309 тисячів морґів землі по 2 тисячі золотих за морґ. Ви розумієте, що то за суми?

І оттак взявши усе разом — нашу широку вдачу, коли ходить о блискучі одяги, та горівку — вдармося в груди: Хто винен нашій біді?

Вберімся скромно але чисто, в дешевий але гарний одяг, перестаньмо оббивати собою коршемні стіни — а напевно поліпшиться добробут. Грошіж, як збувають, даймо на корисну книжку, підпоможім орґанізацію — і буде менше нарікань на біду.

Дописи.

Броди. Студ. Т-во „Молода Громада“ в Бродах відсвяткувало „місяць укр. книжки і преси“ так, що влаштувало в салі Тва „Боян“ виставку книжки. Розуміючи значіння вистави, як доброго орудника реклями і пропаґанди з одної сторони і покащика дорібку нашої праці з другої — ініціятори виставки хотіли в місяці друкованого слова зближити читача з книжкою і отворити тій останній двері широко з тісних книгарських полиць на світ, між людей, щоб сповняла ролю достойну, яка припала книжці. З того важного і направду вартого трівкої уваги завдання, вивязалось Тво бездоганно. 14 наших найповажнійших видавництв надіслало чуть не всі свої видання. Книжки, відповідно уладжені і прикрашені написами про вагу книжки, зайняли усі місця в досить просторій салі. На переднім фронті погруддя Шевченка з його вічно живим „Учітеся, брати мої“, надавало всій виставці поважного настрою і навіть найбільш пересічного заставляло до застанови над питанням „Що таке книжка?, яке моє відношення до неї?“ і т. д. Відповідна рекляма а саме оголошення в 3 часописах, оповістки, окремі запрошення мали повідомити громадянство Брідщини про виставку. На жаль громадянство, з малими виїмками, дало сумний доказ, що не цікавиться своєю книжкою і пресою. Як назвати факт, що на виставці, яка тревала 4 дні, завважили ми тільки 3 священиків, 2 учителів, ледви кількох відпоручників читалень? Слово байдужність дуже слабо очеркує те духове занидіння для справ вищих понад інтереси власного кутка. Коли уявити собі, кілько трудів і коштів коштувала виставка і як до неї віднісся загал — то хочеться в сторону того останнього махнути рукою на знак погорди для його малих душ. І хочеться залишити всяку думку про дальшу роботу, мовляв коротко: „нема для кого“. Та одна обставина не допускає таких чорних думок. Факт, що мимо такої відрази до книжки, вдалось продати книжок за суму понад 600 зол. показує наглядно, що не можна мірити всіх одною мірою. Коли селянин з Дітковець (п. Сірко) купує книжок за 25 зол, оглядає виставку кілька разів — то той факт повинен завстидати не одного з наших „діячів“ а з другої сторони підбадьорує. „Я ще не маю в своїй бібліотеці „Берестейського Миру““— каже п. Сірко і просить запакувати. Кілько то наших людей нетільки „Берестейського Миру“ але ні одного видання „Червоної Калини“ не має і зовсім тим не турбується. Чи тільки видань Ч. К.? Кількож то домів, що в них надармо шукати хочби якоїнебудь книжки, чи ґазети. А сказав хтось, що дім, в якому немає книжок, подібний до чоловіка без душі. І треба ствердити, що недомагання в нашім громадянськім життю мають тут свою причину. В нас є богато людей з малими душами! Оздоровлення не прийде через вигуки на вічах „в освіті наша будучність“, через красномовні промови на анкетах і зібраннях, але через посвяту дрібних, особистих справ для справи загальної, через працю правдиву а не славу!

Ярослав Чума.

Святе, пов. Ярослав. В нашім селі недавно тому відбулася канонічна візитація церкви кан. о. Дмитрасевича. Присутних людей було дуже богато, а то з цікавости, як кацапи привитають „ворожого собі візитатора“. Однак і Українці не заспали на цей час. Завдяки кільком свідомим господарам — зібралася молодіж біля домівки читальні „Просвіти“ і вирушила на конях в напрямі, звідки мав надїхати о. візитатор. Так само зібралася й друга молодь, зіпсута россіянином о. Грициком і його прихвостнем „старим війтом“ і вирушила в тім самім напрямі. Українці привитали о. візитатора короткою промовою і пустилися їхати в напрямі села. Однак противники - кацапи заставили їм дорогу і навіть на просьбу о. візитатора не хотіли уступитися. Тоді о. візитатор нерадо мусів відїхати під прапор трицвітної Россії. Брама рівнож була затемнена трицвітною лентою, що дуже немило вразило о. візитатора. Опісля на Вознесення русофіл о. Грицик дякував своїм прихвостням за улаштовання бандерії. Однак не забув і за нас, кажучи: „Горстка виродків“ рівнож виїхала по о. візитатора. Видко — наш парох не знає, що під Польщею є 7 міліонів Українців! Час вже йому застановитися над своїм поступованням.

Дуба, пов. Долина. Перебуваючи кілька днів у вашому селі і приглянувшись вашому громадянському життю, хочу вам, громадяне, пригадати ваші добрі діла і злі, через які і самі терпите і ваші діти будуть терпіти. Був я у вашій кооперативі. Вона дуже гарно розвивається під проводом вмілої управи і крамаря маєте доброго. Зле тільки, що ведете сварку з місцевим купцем. Кооператива має свою роботу — він най робить своє, а як будете чесно продавати і добрий товар мати і розуміти, що то орґанізація — то й він буде мусів, хоч-не-хоч з нею рахуватися і уступити. Казали мені також, що і читальня у вас гарно розвивається під проводом кількох одиниць, хоч недавно її відновили і що аматорський гурток працює і вже кілька вистав відіграв в користь читальні. Біда тільки, що не маєте своєї хати, представлення відбувалися у вас в чужій, як чув я, хаті і за це ви платили по 20 зол. за один раз. Чомуж не будуєте Народний Дім? Чув я, що як були вибори до громадської ради — то обіцяли вам, що збудують такий дім як нігде — і такий маєте — бо не маєте ніякого, хоч є і свій ліс. Воєвідство, кажете, вам заборонило рубати його? То ви ще раз зробіть просьбу і таки будуйте свою хату. Аби дерево — решта якось зліпиться. Ваші батьки не дармували: лишили вам церкву і школу — щож ви лишите дітям? І ще не бавтеся в партійництво, вписуйтеся до кооперативи та читальні, пильнуйте порядку в раді громадській, домагайтесь від тих, що псують вам дорогу — щоб її направили і як що хочете робити — то не одинцем, а всі разом держіть одну руку. Як зобовяжетеся до чого — то те й виконайте і будьте твердого переконання, що тільки орґанізованостю та згодою та єдністю дійдете до кращого завтра. *Гість.*

З Польщі і про Польщу.

Польські політики і ґазетярі щодня иншої співають — раз сумної, другий раз веселої. То знов попадають в „шевську пасію“. Такі настрої будила в них справа національних меншостей, що була предметом нарад на червневій сесії Ради Союзу Народів. Перед сесією страх огорнув польських ґазетярів і вони видвигнення цеї справи на сесії Ради уважали нещастям для Польщі і обжаловували Німеччину, що то вона витягає справу національних меншостей на те, щоб Польщу шиканувати і ослаблювати. А коли до того в Анґлії впало правительство, яке ворожо ставилось до національних меншостей, то тоді польські ґазети вже не вміли укрити свого страху, бо сподівались, що нове анґлійське правительство стане в обороні національних меншостей. Але коли на сесії Ради Союзу Народів прийшла справа національних меншостей і коли більшість вирішила справу збути нічим, в польських ґазетах запанувала радість. Писалось там, що справі національних меншостей зробили парадний похорон. Така радість панувала через цілий тиждень. Аж тут анґлійський премієр, як пишуть польські ґазети, „кинув бомбу“. (Про цю бомбу пишемо низче!) В польських ґазетах настав рев обурення на Мек Донелда і як звичайно закидують йому, що він нічо не знає, що мішається у не свої справи ітд. Та це обурення є нічо инше, як страх. Справа національних меншостей так наболіла, що її не можна буде збути чимбудь. Так само і останні ухвали Ради Союзу Народів є лишень замаскованим відсуненням справи до вересневої сесії, коли і Анґлія буде мусіла забрати голос в цій справі. — У внутрішній політиці польській найважнішою справою є т. зв. „господарча кріза“. Всюди біда, кождий нарікає: і робітник і урядник і купець і селянин. Кождому не сходяться кінці. Брак грошей, загальна хороба усюди — ніде їх роздобути, бо і позичкові каси світять пусткою. А Америка — та тепла вуйна, якось не похочує звичити. Тому в Польщі продумують, якби то в инший спосіб стягнути гроші з Америки. І от найшовся цей спосіб. Американський міліонер Гарріман був недавно в Варшаві і, як пишуть польські ґазети, заключив угоду з польським урядом, на підставі якої вільно йому буде засновувати в Польщі всякі підприємства, а передовсім електричні. В ті підприємства буде він вкладати великі гроші (кажуть, що по 25 міліонів долярів річно) і очивидно ще більші гроші заробляти. А що Гарріман закупив вже великі копальні вугля і фабрики заліза на Шлеску, то тим самим стає він фінансовим володарем в Польші. Тому деякі польські ґазети нарікають, що Гарріман бере в неволю цілу польську господарку. — Фінансова кріза вяже руки і політикам. Не можуть вони своїх плянів розвивати так, якби хотіли. Новий премієр Світальський мовчить в справі сойму. Через те між пілсудчиками панує невдоволення, бо вони бажалиб, щоб сойм післати на зелену пашу. А що Світальський нічо дотепер не зробив в справі сойму, то побомкують, що він незадовго уступить, а його місце займе теперішний міністр скарбу, офіцер Матушевський. Він мавби звести боротьбу зі соймом і змінити конституцію. Чи справдяться отсі ворожби — побачимо незадовго. —

Ґазети пілсудчиків висмівають вшехполяків. Як відомо вшехполяки уладили протижидівські погроми у Львові і Познані. У відповідь на це, жиди бойкотують польську виставу в Познані. А що цілий комітет виставовий є в руках вшехполяків, то вони дуже налякались жидівського бойкоту. Тому виїхала вшехпольська депутація з Познання до Варшави і там була на авдієнції жидівських ґазет і просили о вибачливість за погроми. Рівночасно міська рада в Познані ухвалила виплатити жидам 37.000 зл. за шкоди, які зробили їм вшехпольські студенти. З цего сміється ґазета пілсудчиків „Głos Prawdy“ і пише, що вшехполяки уладжують процесії, щоб переблагати Христа за образу, якої дізнав від жидівських шкільних дітий, а рівночасно стараються переблагати жидів за погроми. Таку комедію вміють грати вшехполяки.

Що чувати в світі?

Большевики лагодяться захопити від селян уже те збіже, яке по селах будуть сіяти в осени і придумали погубний для селянства плян, т. зв. контрактацію осінної сівби. Про ту контрактацію богато тепер пишуть всі большевицькі ґазети, по селах відбуваються віча і наради і хоч селянство протестує проти цеї благодати — то контрактація йде. А хто протестує — того, як контрреволюціонера, замикають в тюрму. На чімже полягає та контрактація? Отже на тім, що уряд вже від тепер списує, кілько котрий селянин буде сіяти озимини, аби мав простий рахунок — кілько можна буде здерти з села в слідуючім році. Правда, ґазети пишуть, що уряд роздає запомогу на конто сівби, що дає насіння, але ось послухаймо, що пише „Пролет. Правда“ про це. А пише так: „Уряд дає 4 міліони карбованців на контрактацію озимини. Ці гроші підуть виключно для маломіцних колгоспів. Селянам обмінюватимуть збіже за сортове, а ріжницю цін між сортовим а звичайним зараховують ни озимину. Малосилі колгоспи дістануть допомоги по 12 карб. на гектар засіву, господарствам запомоги не даватимуть зовсім“. Отже тобі, селянине, дулю, за яку ти даш на другий рік збіже, а гроші — то на те, щоб колгоспи, оті комуністичні двори, до яких селянин мусить йти в панщину, підсилити і зробити ними ще більшу конкуренцію селянському збіжу. Не диво — що на Україні селяне зовсім ворожо ставляться до контрактації. Селяни так протестують, що большевицькі часописи бють на алярм, що куркули бунтуються і навіть вбивають зайд комуністів, що лізуть на село аґітувати за тою славною контрактацією, як от се мало місце в селі Галинки, Бородянського району. Хитрі, премудрі большевики і всякі штуки вигадують, як треба зруйнувати селянина, але й селянин боронитися. І мусить боронитися, бо инакше скоро пішовби з торбами. — В червоній державі відбувся недавно дитячий міжнародний тиждень, підчас якого старався уряд звернути увагу всіх мешканців на те, що теперішня большевія повинна виховувати дітей в „революційному“ дусі, та що їх треба масово гуртувати в діточі комуністичні орґанізації — „піонірів“. Таких орґанізацій в большевиків є дуже богато — вони пишуть, що мають в них аж міліон дітий, але видно не дуже добре функціонують оті „кузні будучих революціонерів“, коли за ними ведуть таку шалену пропаґанду. Якжеж виглядає виховання дитини на комуністичний спосіб, про це пише „Пр. Прав-

„НИБІЩИЧКА“.

Називали її „нибіщичкою“, а її мужа „нибіщиком“, хоть вони обоє жили собі здорові і не думали вмирати. Любила вона до нас вступати, вертаючи з місточка до дому. Розмовляла головно з „нанашкою“ (моєю матірю) а властиво вона сама говорила, а ми всі слухали.

„Ще як-єм дівков була, знаєте нанашко, в Шумири у свого брата, том ніколи не мала просвіту, ніколи ми доброго слова не дав, іно все мене бив тай казав: „А всупилабись сі мені з очий вже раз, не заваджалабись, ни мож сі тебе скараскати“. Тай я сама, знаєте нанашко (ту потягнула долонею по носі з долу до гори і потім дуже часто той рух повтаряла) радабим їму як найборше з карку злізти і як трафив сі мині мій Штифан, том зараз за него віддала сі. А він ше тогди не був сліпий“.

„А щож сталося, що ваші заневиділи?“ — питаються мама. „А, то знаєте нанашко, багато говорити, а нема що слухати. То ще як він у дворі служив тай зпід биків гній викідав, то їго бик так рогом дюґнув в воко, що відразу вискочило. Ой, ни дарував Штифан свого вока, ни дарував. Як вфатив своє начинє, як зачев, чуєте, того бика прати, йой! Ту кров му з вока тече, а він бика бє. Так знаєте бив, аж у дворі вчули, тай ледво віддерли їго від бика. Потому ходив по ворожках тай по ворожбитах, а ті сотанники так му зашіптували, що ще й друге зіпсували. Але як му руков перед вочими махнути, то вздрит. — Ой, невитримана година з ним. Колисьто зуб їго заболів. „Вирви — каже — вирви мені“. А деж я вмію зуби рвати, йди — кажу му до цирулика. — „А я, буду, каже, гроші ще по цируликах розтрінькувати, сам си вирву“. — І привязав їден конец мотузка до зуба, а другий до слупа; тегна, тегни, ни пускає. Тогди він знаєте виліз на гору, привезав мотузок до крокви і скочив на долину. І знаєте нанашко, мотузок урвавсі, а зуб сидит. І мусів заплатити цируликови“.

— „І не потовкся, як з гори скочив?“

„А, найби сі був і затовк, тоби ми лекше було на світі божім. А то все конопадит мене: „Запиши ми, Марино, підгороде та хату, та запиши ми.“ По цілих днях печінки ми ссе. А чи тобі, чоговіче, ни всьо їдно, чи воно на мене записане, чи на тебе. Ще на антабуліс не платив? А чи я тебе з хати виганею, чи ти їсти ни даю? Та чого ми морокі ссеш? І того ті, сліпцуне їден, тра? Другої си баби ни знайдеш, ни бій сі, ніхто те ни схоче. А він, знаєте, взев тай перед смерком десь пропав. А я си гадаю, тра за той чес, як го в халупі нима, тай порахувати тих пару ґрейцарів, чи хоть на поховок буде. Я до припічка, а в горшку в попелі їно дві шусткі. Ага! Заграв! Чекай висуси їден, кровопийнику, дам я тобі гроші! Загасила я лямпу, сплю, двері засунені. А ти будеш спав під голим небом, думаю си. Ще я сі на другий бік ни вбирнула, аж ту бух, бух в двері. „Хто так гримає, мало ми хати ни рознисе!“ — кричу. А сама так сі бою, так сі хрещу тай си гадаю: Матінько Божа, ратуй мене! А Штифан каже: „Маринцю, втвори“. — Ая, кажу вам, сказав Маринцю, абим ни дуже сі злостила за ті гроші. А я відітхнула тай дякую Богу, що то Штифан, а ни яка напасть, кажу вам. Дес подів мої нові? — питаю сі го. А він каже: „Там Підковисі віддав, щом був винен“. — То ти, боввани їден, моїми грішми будеш свої довги сплачувати? Не досить, що в моїй хаті жиєш (бо то за моє віно куплена) і мій хліб їж, то ще мене й обкрадаєш? А остатна би ти година була, ти блудний сину! Віддай ми зараз гроші! А він ми каже: „Йди тай си відбери!“ А тьфу на тебе! Чи чули ви таке? Йду, кажу, йду, з горла ї свою кервавицю, праценьку свою видру! Взела я на себе кожушину, йду, так плачу, так заводжу. То другі чоловіки гарують, шпарують і жінкам своїм щось пристарають, а мій виродок не то, що не заробит, бо сліпцун, а ще й мене рабує. Іду я, знаєте, а на дворі така пітьма, хоть в писок дай. Так сі бою. Ввійшла я в той вивіз, а ту якась біда гу гу гу гу - у - у..... а друга, як добрий мішок, в дебру бух! Ой, я вже не жию. Йой, Сусе Христе, як не зачну втікати, не знаю, коли сі в хаті впинила. А мій Штифан храпит, як зарізаний. нічо го ни обходит. Тай пропали мої гроші, абоби то віддала? Але мала я в скрини паперових трохи, щом си за ялівку тай — пирипрашию вас — за підсвинка призбирала, думаю си, замкну на сковбиль, ще готова біда й то забрати, бо знаю, що в хлопскій касі винен. Мислити, щом встерегла? Де там. Акурат в три місіці і два дни по тамтім, вертаю з міста і в фосі коло Шкундіка здибаю сі з моїм Штифаном, а він чуєте якось так у бік дивитсі, ни годен на мене глипнути. Йой! мої гроші. Відразум пізнала. Лечу до хати, дивлюсі, а віко від скрині відважине і бракує 5 зверха і 45 зі споду. Я просто до каси, влітаю, а Штифан тримає в руці гроші і дає Спидровичеви, бо тогди в касі був Спидрович, що то вітом був. Я злапала, знаєте, ті гроші тай кажу: Підру! підру! Ні мені, ні тобі! А Спидрович каже: „Гов! бабо, гроші цісарскі, не твої, не вольно дерти, то пахне криміналом“. — Ая, знаєте, спамятав мене. Я ті гроші пустила і як-єм сіла, божого світа не паметаю, так ми на серци тускно, йой! А якім вже трохи відійшла, то Штифана вже ни було, а Спидрович каже: — Йди, бабо, йди, каса вже заспокоїна.

Пішла я знаєте з тим жилем до нашого еґомосте тай вогору, що хочу порадитисі. Вийшли еґомость до кухні, а я розказую, так і так, рабуют мине, живцем до гробу закопуют, тай кажу, що якогось Штифана укамінували, можеби й мого так. А еґомость сміютьсі тай кажут, що ни можна.

— Та не бануйте так за тими грішми, дітий ни маєте, та нема для кого старатисі — кажуть мої мама.

— Ай, говоріт ви своє, а на поховок хто міні дасть, а за мою душу хто Службу Божу найме, як сама си ни вкладаю! А за смерть то й не трудно. От тамтої зими як у нас билисі, то я вже мало не дійшла. Спимо ми собі, бо якось успокоїласі та стрілінина, аж десь так коло півночі буджусі, а ту ми так в писку солодко, а в горлі так драпає, а ту коло серце так мі болит, голова ми сі крутит, а в хаті так щось смердит — я кажу, йой Штифани, ґерман смруд пустив, хоче нас подусити, вже смерть наша приходит. Йой — кажу — Штифани, молисі, на голі коліна вклікай тай молисі, аби ти Пан Біг гріхи дарував, бо ти блудний чоловік. А сама по лавках ходжу, образи цюлюю, хрещусі тай молюсі і гадаю си — йой, та я вмираю, а ту ні ксьондза ні дзвона.

— А може ви були загоріли? — питаємо.

— Бо я знаю? Але тепер вже й по войні, а я спокою не маю. Може знаєте тоту Плішку, що то під їдним дахом зі мнов. То вже так докучеют, так юде, що ни мож звитіжити, прийдесі з хати виступити. Колисьто її старий з хлопцем молоте на подвіру, тай все ціпом в мою стіну: гоп, гоп, гоп, гоп, а мині сі аж ту во, в голові, відбиває. Я вже терпю, нічо не кажу, іно си думаю: Най то вже всьо буде на офіру божу. Але мій Штифан ни втерпів, тий каже їм крізь вікно аби так в стіну ни били, бо ми хату завалет, а вони му кажут: Вжес сліп, то абис ще й оглух, то бис ни чув, як в стіну бємо. — Тай таке моє. — *І. Г.*

КУРДИДИК ЯРОСЛАВ-брат.

„СВОБОДА“.

Два дні у Сорочівці кулі копирсали землю, свирготали і звивалися — аж повітря вило. Як божевільне вило — як скажене...

Українські війська нічю зайшли з заду червоних, взяли їх у перехрестний вогонь, відібрали скоростріли і таки тимиж кулеметами задали їм такого чосу, що третина ледви зберіглася...

Над раном третього дня підперли червоних нові сили і як апостоли, що мали спасти народ — ввійшли вони знов в Сорочівку.

Прийшли і принесли з собою рай, рівність, свободу і справедливість на закервавлених штиках.

В старій коршмі став „воєн-суд“, а трівожна вістка ходила тихим ходом по хатах. Що ночю Галичан хтось до села підвів, бо вони не знали, що кулемети в смеречині...

— Батеньку, і хтож би то мав бути?

— Кажуть: Шкваркова Тетяна з Маласею.

— Часина минула, як повели...

— До старшого певно...

— Не знаю...

— А кажуть, вони туди ходили, тай їх хата в смеречину припирає...

А Тетяні пятнайцять минуло, а Маланці чотирнайцять..

Стара клялася хрестом — що дівчата невинні, але вони — як опирі — реготалися...

— — — — — — — — —

Привели їх заляканих.

Крізь двері чути було, як кричали:

— За революцію! За свободу!..

Пили зрабований самогон, їли недокислі вогирки і черствий, як чорнозем, хліб.

Першу повели туди Тетяну...

Маланя чула, як брудна голота верескула:

— Хороша, хороша! Впірйод ми є...

— А потом розпітаєм!...

— Ги - ги - ги! Контрреволюціонеррри!...

Тетяна мовчала. Сергій підступив

— Как? Кто? Что?

Мовчала.

— Ги-ги-ги — хитнувся пяний..

— Не атвечаєш?

— Ги-ги-ги... Ми самі... О, у нас сила...

...За поясом теліпався „наган“ а на драбинах воза сміялися тасьми кулеметні: Нас стільки і на кождому сидить, причаївшись, смерть...

— Бачиш? — підсунув їй під очі дуло.

Та вона ні не бачила, ні не чула нічого.

да“ так: „Ті орґанізації борються проти національного й релігійного виховання дитини. Вони мають дитину навчити аґітувати за антирелігійностю, за переведенням плянів комуністичної партії в господарці, боротися проти побуту по два роки в одній клясі в школі та проти впливу родини“. Отже — як бачимо — мають з дітей поробити політиків, безбожників, аґітаторів, бунтівників проти батьків і школи. Ми нераз вже писали про висліди того рода виховання дітий, про те, як большевики поробили з них авантурників та бандитів і як большевики так дуже хочуть мати кілька міліонів таких дітий — то ми кажемо тільки: Ну-ну побачимо, до чого то дійде!

Німецький міністер справ закордонних, Штреземан, вертаючи з сесії Ради Союзу Народів, заїхав до Парижа, де мав нараду з французьким премієром Поанкарієм та міністром справ заграничних, Бріяном. Нараджувалися вони всі три над важною справою, а саме: Конференція знавців в справі відшкодовань воєнних скінчилася і всі делеґати одобрили плян Юнґа, про який ми писали. Але та конференція була тільки нарадою знавців, фаховців і плян Юнґа може кожда з заінтересованих держав приймити або відкинути, може скавати годжуся з моїм представником фінансовим або ні. Длятогож в найблизчім часі має відбутися в справі відшкодовання політична конференція держав, в якій возьмуть участь офіціяльні представники держав і на тій конференції держав вирішать політичні справи (опорожнення Надренії). Німеччина, а властиво її уряд, вже одобрила плян Юнґа, але каже так: Ми годимося на плян Юнґа, будемо платити, але ви мусите як найскорше увільнити Надренію і область промислову Саар від свойого війська. І якраз про те увільнення Надренії балакали всі три політики підчас побуту Штреземана в Парижі. — В німецькій столиці Берліні розпочав свої наради світовий конґрес жінок. Конґрес цей скликала жіноча орґанізація „виборчого права“, яка в тім році обходить 25 ліття своєї діяльности, а на ньому обговорюються усі справи, що з близька торкаються жіночого питання от пр. рівноправність жінок в урядах, охорона жінки й матері підчас праці, участь жінок в парляментах та міністерствах, виборчі права для жінок і тд. На конґрес зїхалися представниці всіх держав Европи — не знати тільки чи будуть там заступлені Українці. А жінки нині творять велику політичну силу. В Анґлії віддали вони побіду Мек-Донелдови, в Америці тамтого року президентови Гуверови — отже варталоб і в нас зацікавитися справою орґанізації жінок та нахилити їх до громадянської і народної роботи.

Франція має новий клопіт зі своєю африканською кольонією Марокко. Це дуже неспокійний край: раз-у-раз тут вибухають повстання і Французи тільки силою війська держать Марокко під своїм панованням. І от вибухло знову там грізне повстання. Повстанці понищили залізничі тори та телефонічні получення. Ґубернатор краю вислав військо в ту околицю, де повстанці наробили шкід. На це військо напали Марокканці і вимордували його зовсім. Нове французьке військо, яке вирушило проти повстанців, також нічо не вдіяло, бо попало в засідку і знов більшу часть його вимордовано, а решта втікла. Всіх ранених вояків збунтовані Марокканці подобивали. Окружили вони також французьку станицю Ет-Джакуб. Відсічи обляженим не можна подати — а у станиці брак харчів і ліків. І тільки літаки кидають трохи їжі французьким воякам. Повстанці збирають великі сили, так що французький міністер війни висилає до Марокка більшу силу війська з воєнними літаками, щоб розпочати велику офензиву в цілім краю.

Анґлійський премієр Мекдонелд помістив статтю в одній анґлійській ґазеті, в якій взяв в оборону національні меншости у всіх краях. Пише він, що всі народи кервавились в часі світової війни не на те, щоб далі панувала неправда і несправедливість та щоб далі гноблено народи. Тому треба національним меншостям признати їх національні і релігійні права. Ця стаття була „бомбою“, яка налякала всіх, хто кривду національних меншостей має на совісти. Тому страх огорнув деякі держави і вони дуже обрушились на Мекдонелда. А з голосом його мусять числитися, бо він дійшовши до згоди з Америкою може з нею диктувати всім державам, особливо тим, що повстали по війні і через те слабкі фінансово і потребують помочі Анґлії і Америки.

Америка завзялася розброїти цілий світ, починаючи від моря, бо морські зброєння коштують найбільше. Один пароплав коштує нині 30 до 40 міліонів долярів, а кружляки та панцирники коштують два рази стільки. Недавно американський уряд подав внесок до парляменту, щоб він ухвалив нових 1.178 міліонів долярів на будову воєнних пароплавів. А відкинути цього внеску парлямент не може, як довго инші держави зброяться на морі, а особливо Анґлія, бо з Анґлією головно суперечить на морю Америка. Анґлія буде мусіла піти на розброєння, бо в противнім разі Америка збудує нові воєнні кораблі коштом 1.178 міліонів долярів. Мабуть і в тій справі вибирається до Америки новий премієр Анґлії, Мек-Донелд. Також і на Японію будуть натискати, щоб припинила зброєння. Очивидно, що якби така спілка Америка-Анґлія-Японія справді прийшла до порозуміння і наказала иншим державам розброїтися — то тим нічо не осталоб, як послухати їх.

Еспанський диктатор Прімо де Рівера прийшов до переконання, що його диктатура не може вже довго трівати і думає в найблищих тижнях обдарувати Еспанію новою конституцією. Проєкт тої нової конституції задумує він піддати не під ухвали коронної ради а під голосування цілого народу, а до голосування мають бути допущені й жінки. Ця конституція має управильнити покликування послів до будучого еспанського сойму а буде той сойм складатися з послів з яких часть вибиратимуть голосованням а часть визначуватимуть інституції і установи.

Австрійська напів військова орґанізація „Гаймвер“ лякає вже не тільки австрійських соціялістів. Франція звертає увагу цілого світа на небезпеку, що грозить з боку Австрії світовому мирови. Бо Австрія ніби то розброїлася, але має тайні військові орґанізації, які кождої хвилі можуть перемінитися в армію о силі 200—300 тисяч баґнетів а фабрики австрійські є так побудовані, що кождої хвилі готові вони розпочати продукцію амуніції та зброї. Таких фабрик має бути в Австрії сім. Далі нарікає Франція, що австрійський ґенеральний штаб працює в згоді з німецьким ґенеральним штабом. Офіцери німецькі і австрійські мають такі самі однострої, а навіть оба війська мають ту саму команду і роблять однакові маневри. Як бачимо, то Французи бояться не тільки зорґанізованих і озброєних Німців, але й маленької Австрії.

Болгарія скріплює приязнь з Італією. Оноді прибула до болгарського порту Варни італійська ескадра з 36 водних літаків, яку Болгари стрінули дуже урочисто. Місто Варна уладило бенкет, на якому представник болгарського уряду, повитав гостей. Йому відповідав представник Італії, якого промова вказує, що ці відвідини мають політичний характер і мають за завдання зміцнити приязнь Італії з Болгарією. Представник Італії говорив так: „Ми приходимо до народу, якого границі ґеоґрафічно далекі від нас, але в дійсности дуже близькі. Ви кажете, що ви переможені. Тяжко вірити в мирові конференції, коли під столами лежать заховані рушниці і коли учасники конференції потайки зброяться. Наші взаїмні інтереси все більше зближуються. Болгарія не має жадної причини впадати в розпуку, бо кождий нарід, який може жити, працювати й творити, мусить мати добру будуччину. Ми мусимо вірити в нашу будуччину, бо теперішний стан не буде вічно тревати“. По бенкеті вислали італійські представники привіти-телеґрами до болгарського короля і премієра, а після цього ескадра відлетіла. Та промова викликала велике невдоволення в Югославії, бо вона загарбала Болгарії землі в Македонії.

Всячина.

Традицийним звичаєм Перемиської землі відбудеться в неділю 30. ц. р. *похід на могили Героїв в Пикуличах.* Початок походу о год. 3-тій з катедри. Читальні і громадянство повинні взяти в цім поході як найчисленнійшу участь, аби гідно звеличати Тих, що все жертвували в імя Великої Ідеї. Нехай знають усі, що своїх Героїв вміємо шанувати!

В справі шовківничій. Самбірська філія „Сіль. Госп.“ подає до відома всім тим, котрі зголосилися на курс шовківничий, що створила дві досвідні стації. Одну в селі *Глубока* (Głębokа) стація зелізнича в місці, на лінії Самбір-Хирів, в домі селянина Вол. Кволика, оден кільометер дороги від стації Глубока. У кого є морвові дерева, цей може приїхати, подивитися на кілька днів, у місцевих селян може переспати і за невеликі гроші прохарчуватись. Добровільні датки на оплачення коштів стації принимає голова кружка „Сільського Господаря“ в місци, п. Антін Саврей, котрий займеться приміщенням приїзних. Обяснення дасть п. Іван Шембель, через цілий день на місци годівлі. Другу стацію веде проф. Іван Филипчак в Самборі при улиці Огородовій ч. 15. Желаючі можуть прибути рівнож до Самбора. Проф. Филипчак дасть пояснення у вільних від науки годинах рано, а по полудни кождого дня. З поблизьких повітів селяне, котрі мають морвові дерева повинні скористати з цеї нагоди зараз і приїхати бодай на кілька днів, де кому вигіднійше: до Глубокої, або до Самбора і придивитись, як ведеся годівлю шовкопрядки, щоби її у себе навіть сего року започаткувати. Невеличку скількість яєчок до годівлі можна дістати в самбірській філії „С. Г.“ Секретар філії Др. Кульчицький займесь рівнож приміщенням приїзних. В Глубокій голова місцевого кружка „Сіль. Госп.“ п. Антін Саврей дасть поучення в справі пересаджування збіжа, яке йому знаменито удалось. — *Ів. Филипчак.*

ЧИ ВИ ВЖЕ ПІСЛАЛИ ЖЕРТВУ ІНВАЛІДАМ?

Міліони людей

по цілім світі носять рік річно найліпші обцаси **BERSONA.** Поступові люди не носять більш твердих шкіряних обцасів. Мудрий і поступовий носить тілько **BERSONA.**

BERSON є добродійством для нервів, витримує довше, як найліпша шкіра, а притім є так дешеві, що майже не роблять видатку. Що міліони людей узнали за добре, повинен кождий випробувати.

Отже носіть і Ви, Пане, **BERSONY** і з мудрости і з ощадности.

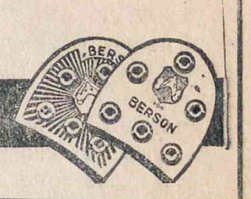

†

В хвилі замикання числа одержуємо вістку з Праги про смерть великого українського громадянина і мецената української культури

ЕВГЕНА ЧИКАЛЕНКА.

Смерть наступила д. 20. червня, похорон відбувся д. 24. червня. Про життє і заслуги Покійника напишемо в слідуючім числі.

Переписка редакції: *Онуфрій Шим.* Новосілка. Справу ми досліджували у правного дорадника. Цехова рада не має права накладати на Вас кару. Могла Вас потягнути до кари Каса Скарбова — а тоді Вам лишається або відклик до вищої інсганції, або віддати до суду через адвоката. Можливо одначе, що цехова рада є уповноважнена збирати кари Касою Скарбовою і тому від Вас зажадала 100 зол. Ми пишемо ще й осібного листа — будем інформуватися в Скарбовому уряді.

КІНО „РЕДУТА“ вул. Костюшки (Нар. Дім) від 24—30 ц. м. чудовий фільм **Донька полку** з Бетти Бальфур і А. д' Арсі. Крім цього двоактова комедія.

Для осіб з провінції, котрі спішаться чи до зелізниці, чи до автобусу — рецепти і инші замовлення, як також всякі висилки почтові полагоджує як найскорше

Аптика під „Звіздою“.

Новинки.

ЩЕ КІЛЬКА ЦИФР. Статистика — це така наука, перед якою нічо не скриється і яка усе знає. Не дивож, що обчислила вона навіть число найнещасливіщих людей, то є тих, що женяться. Число їх виносить річно 4 міліони, отже щоденно відбувається в світі 11 тисяч весіль. Це страшне число. Найбільше охочі до женячки є Москалі, найменше Норвежці. Кажуть, що це не тому, що в Москалів горяча а в Норвежців холодна кров — але здається, що радше тому, що Норвежці мудрі а Москалі — звичайно: дураки.

НАЙДОВШУ ОБОРОННУ ПРОМОВУ, виголошено підчас процесу ґенер. Траоль в Реймс 114 літ назад. Ґенерала Траоль засуджено на смерть. Бажаючи, отже, відтягнення виконання присуду аж до королівського уласкавлення — користаючи з права, оборонці зміняючися що три години, виголошували оборону через 5 днів і пять ночей! Цілковито обезсилені судді самі просили хвилинку заперестати, щоби могли відпочати. По перерві, коли оборонцям врешті забракло теми, знаменитий правник Бернгард почав відчитувати величезний твір про війни з 1813 р., кажучи, що процес стоїть в лучности з тими війнами. Врешті промови увінчалися успіхом: уласкавлення надійшло!

ЦИФРИ ГОВОРЯТЬ. В Москві оголошено статистику про замахи на представників совітської влади по селах за останніх три роки. В 1926 р. було 400 замахів, в 1927 р. 700, а в 1928 р. поверх 1000, в тім 200 замахів удалося. Центральна контрольна комісія виключила з комуністичної партії 37.000 членів „Комуніст“ повідомляє, що після звіту комісаріяту торговлі Рад. України скількість вугля, добутого в Донецькім басейні, зменшилася протягом одного місяця лютого на 108.000 тон.

СТОЛІТНА ЯБЛІНКА. Яблінка, що була засаджена в Венкувер в Канаді 1825 р., зацвила цеї весни сотий раз. Минулого року дуже мало яблок дозріло з тої причини, що треба було обтяти багато гилля. Ця яблінка була засаджена основателем оселі Годсон Бей з нагоди заложення першої кольонії, яка пізніще стала кріпостю а тепер є касарнею.

ВЛОМ ДО ЦЕРКВИ. Невідомі злодюги вдерлися оноді до церкви в Пробіжній пов. Копичинці через вибите вікно. В церкві розбили вони дві колодки коло скарбони і забрали 524 зол., 2 доляри та два векслі на 30 долярів. Хто були вломники — не знати.

ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗНОВУ... В минулім тижні по селах було стільки мордів та замахів на життя, що про це жах писати. Ми обмежилися до кількох вісток. І так: Столяр Ліс впав до помешкання Целюха в Самборі і домагаючись повної заплати за незроблені річи — стріли в до Целюха і зранив його важко. Коли на гук стрілів надбіг син Целюха — Ліс стрілив до нього і вбив хлопчину на місци. — На приходстві в Прошовій два сини священика Лопатинського стріляли з фльоберту до птахів. Підчас цього між братами вибухла супечека і один до другого стрілив. Син о. Лопатинського, Евген, пострілений в серце, упав ранений і його мусіли відвезти до шпиталю. — До стодоли Василя Рипянського в Бродах сховався оноді переслідуваний опришок Яримович. Син Рипянського завважав отворені двері в стодолі, замкнув їх, збулив батька і оба пішли туди, Коли оба отворили стодолу, бандита стрілив до старого Рипянського і той, поцілений, ледви дотягнувся до хати, де впав неживий. Після цього пустився убійник втікати, але син Рипянського хапнув його. Тоді опришок знов стрілив і зранив того в руку а сам втік. — В Людвинові напав опришок Зубач на хату Дмитра Бика і стрілив до нього. Бик, хоч ранений в руку, кинувся на Зубача, вирвав йому револьвер, гопнув його кілька разів ним по голові, опісля звязав його і віддав в руки поліції. Це хиба досить. — В Зеленій пов. Косів стрілили якісь два опришки до постерункового. На щастя кулі хибили. Нікого не зловлено.

Вони стовпились в живе колісце диких, виснажених, картопляних облич, заслинених, роззівлених ротів, крізь які дихала пристрасть, закаламучених самогоном очей...

— Ну ее!...

— Ай! — крикнула, мовби з неї виривано живцем серце.

Та салдат брудною масою звалився на її вутле і бліде тільце.

— Товариші! А потом ви рядом...

І трясся, торганий роскішю, мов у пропасниці.

— Сматрі, Міша..

— Ги-ги-ги!..

— Как спарувались з контрреволюціонеркой...

— Просілась, что только ей пятнацать лет...

— Что ґрех!...

— Ги-ги-ги! От сволоч! А у контрреволюціонери — не ґрех...

І як Сергій кровавив собі сорочку — то вони:

— Уй! Міша! Он ужо! Тепер ти! А потом я...

— А потом прямо в еті красівії ґлаза!

Міша встав теж окервавлений.

— От брат — самая сладость...

І звірськи копнув її в груди:

— Что вона, сукіная доч, падохла...

— Нічево! Приведі другую...

Міша колибаючись рушив крок і кляв, що не міг в двері потрапити. Крикнув розперезаним голосом:

— Відчініть двері!

Хтось ліниво встав і одчинив йому двері. За часок привів меншу, бліду і застрашену Маласю.

Підвів її до найстаршого Сергія.

Сергій затягнувся смердючим димом, папіроску одставив на бік...

— І ти тоже не любіш нас? — лепетав храплявим, сифілістичним голосом. — Тоже пашла с сестрой показать Українцам, ґде пулемйоти?

Мовчала. А йому очі набігли кровю, зірвався і пястуком, як довбнею, вдарив в мале личко.

— Возьміте ету сволоч!

— Ги-ги-ги!

І десять довгих, засмарованих і костистих рук витягнулося жадібно по керваву жертву...

— Ванька! Возьмі ейо себя — ти іщо нет...

І один з них так попхнув її в куг до Ваньки, що вона головою вдарила його в груди. Вистрашеними вічми подивилася на його, мов питалася ними: За що мене забиваєш?...

Помяте і викривлене болем обличе корчево здрігалося — а в тому місці, де вдарив був Сергій, видніла поздовжна темно-синя пляма...

— Покажі, какіе у тебя ґрезі! — нагнув до неї своє червоне, спітніле, товсте рило, а з огидного рота бив простий самогон і вогирки...

— А може вона напйотса?

— Что? — ревнув хтось. — За ето, что ґалічан...

Вона тремтіла і завзято мовчала.

— Ході со мной!..

І випхнув її брутально за двері.

По другій стороні, у хаті, де допалювався кусок тоненької свічки і дрожаче світло чіпалося обдертих стін — повалив її на купу протертої соломи і важким пяним тілом звалився на неї.

Вона пручалася, кидалася в бік — але худі і костисті руки держали кліщами. Ванька крізь зуби викинув якийсь незрозумілий проклін і верескнув розбішено:

— Ти не пручайся, а то застрелю как собаку.

Махнув „наганом“ у воздусі а на його скочило світло, зховзнулося — і він ніби лиснув зубами, засміявся..

Та вона не зважала. Тріпалася, чула, що слабне. В придавленому тілі понище черева вчула проймаючий біль.

— Ой! — скочили останні сили...

І нагло під рукою холодний наган. І не вона — інстінкт підняв його...

— Бррах! — гримнув стріл. Відгомін впав на стіни важко, мов розіпхнути їх хотів.

Ванька піднявся на коліна і з розколеною головою недбало гримнув на ліве рамя. По витріщених божевільно очах стікала чорна кров і ховалася струйкою в брудну солому.

Влетіло чотирох червоноармійців. Здивовано гляділи по хаті. Не знали, що сталося.

Але потім Міша, що з пляшкою перший вбіг, верескнув:

— Вона, сволоч, убіла ево!..

Підскочив до неї і з цілою силою пляшка впала на голову. А потім чоботом з гори на обличе...

Кров бризнула по холяві.

Мутні очі набігали кровю, робилися маленькі а він топтав і цідив крізь зуби:

— Ти... Ти... Сволоч... Ти... Я... Вана...

Хрускотіли кости під обцасами...

Жива кров і спалений порох смерділи, синьою хмаркою билися під стелею, верталися і знов лягали на землю...

Полумя свічки підскакувало і гойдалося, як на пружинах — а з кута висунувся чорний, худий жах.

Дурними очима дивився на хату — обіймив їх і незугарними, великими лапами випхав їх за двері...

ХРИСТОС ПЕРЕД НОВИМ СЕНЕДРІОНОМ. Американські жиди постановили, як пише французька ґазета „Комедія“, піддати ревізії дійсно сензаційний процес. Не маючи іншої роботи, кілька американських жидів-багатирів з якимсь там купцем Соломоном Шнайдером з Денверу на чолі, постановили скликати синедріон, який має складатися з 71 рабінів. Цей трибунал мавби провірити процес росяття І. Христа. Частина жидівської преси, яка довідалася про цей „небуденний суд жидівських учених“, є тої думки, що Саломона Шнайдера як і його однодумців треба дати під догляд психіятрів, чи мають вони всі клепки при купі.

ГАДЮКА НА ЛІТАКУ. Як доносять з Австралії, то одного пасажира стрінула там страшна пригода. Коли вже літак був у повітрю, він запримітив у своїй каюті їдовиту змію-окулярника. Не маючи коло себе жадної зброї, пробував він убити гадину фотоґрафічним апаратом. Однак цим тільки роздратував її. Тоді він скочив на найвисше місце в каюті й почав боронитися перед гадиною, копаючи її чобітьми. Коли й це не помогло, він вискочив із каюти на крило літака, де зауважив його летун. Наслідком нерівноваги літакови грозила катастрофа, та летунові вдалося осісти на землю й вратувати нещасливого пасажира з небезпечного положення.

ҐЕНІЯЛЬНА ІДЕЯ. Один анґлійський підприємець звернувся до багатого анґлійського купця за кредитом на таку ідею: Закласти котячу фарму, де годувалося би на шкіри 12,000,000 котів. Щоби їх прогодувати, треба закласти годівлю щурів, які помножуються й ростуть значно скорше ніж коти. На кожного кота треба би було денно 4 щурів. Щурів можна би згодом годувати мясом з порізаних котів; один кіт на 4 щурів денно. Таким чином підприємство само себе годувалоби. Підприємець обчислив, що якби фарму заснували в пропонованім розмірі, то вона давалаб денно 3,500 дол. чистого прибутку.

ЛІТАКИ БЕЗ АМАТОРІВ. У Варшаві виставили на ліцитацію 8 літаків товариства Аерольот. Виклична ціна була 350,000 золотих. Ліцитації не перевели, бо літаків ніхто не хотів купити.

ЛЯЧНИЙ ЗАСУД. Перед судом присяглих в Новім Санчу відбулася розправа проти Якуба і Кароліни Важехів та їх двох дочок, оскаржених о це, що в часі найлютіщих морозів опоїли свого зятя, Петруха, горівкою і лишили на морозі, в наслідок чого той замерз. Розправа трівала цілий день, а у вечері запав присуд, силою якого засуджено тестя Петруха та його дочку Гелену на кару смерти через повішення. Стара Варжехова дістала крім цього 5, а друга дочка її 3 роки важкої тюрми.

ВИБОРЧИЙ ГУМОР. В часі анґлійських виборів траплялися і гумористичні сцени. Оце, коли раз Льойд Джордж промовляв, гукнула одна анґлійка до нього: „Як би ви були моїм мужем, то я б отруїла вас!“ На те відповідає політик: „А я, якби був вашим мужем, з приємністю теж строївсяб“. — Зноваж до посла Ір Тайма сказав підчас його кандидатської мови один виборець таке: „Як буде чорт на лісті, то я на нього буду голосувати, але не на вас!“ А Ір Тайм спокійно: „А як чорта не буде в кандидатах — чи можу числити на вас голос?“

СМЕРТЬ НА КОНЮШИНІ. В Передільниці пов. Добромиль замордували оноді незнані опришки 18-літного Олексу Шеремету. Шеремета пильнував в ночи конюшини батька на полю і заснув, а тоді злочинці застали його сплячого і колом розкололи йому череп. Нещасний ані не рушився.

КРОВ НА ЗАБАВІ. Підчас забави в селі Білинка Мала пов. Самбір повстала суперечка між Мартином Воробцем а Михайлом Хомицьким. Сварка дійшла до цього, що Воробець витягнув ніж і пхнув ним Хомицького двічі в груди, в наслідок чого той впав трупом на місці.

ТО ВІДВАГА! Перед кількома днями вийшли з коломийської тюрми на волю два знані злодії. В кілька днів по одержанню свободи вломилися вони до суду, розпороли всі каси, забрали гроші і деякі річи і пропали, як духи.

БАНДАЖІ
пропуклинові й черевні
для жінок, мужчин і дітей
від р. 1886 виробляє
Заклад спеціяльних бандажів
М. ФРАЙЛІХА,
Львів, Городецька 35.
Тел. 71-11.

Господарський кутик.

Збираймо конюшину!

Наші господарі беруться звичайно вже тоді до кісьби конюшини, як вже ціле поле червоніє від квіту. Тимчасом з такого способу збирання виходить двояка некористь: перше — що паша з розцвілої конюшини є менше поживна ніж з такої, що щойно де-не-де вихилить червону головку, бо ростина висилюється на квіт, а по друге — ота так до пізна притримана кісьба відбивається дуже зле на другім зборі, бо друга конюшина не має вже часу підрости. Те, що з першого збору буде більше ростинної маси — не повинно нікого тішити, бо конюшина та буде мати менше поживних частей, а чейже о солому її нікому не розходиться. Отже тепер вже найвищий час її косити, очивидно, відповідно до погоди, бо косити конюшину під слоту може тільки нерозумний господар.

Трудно одначе селянинови передбачити погоду на той час, якого конюшина потребує, щоб достаточно висохла. Вонаж не така ростина, що нині її скоси, а завтра вже висохла — потребує при найліпший погоді щонайменше 10 день, а що при тім листків наломиться та накришиться її! Длятогож мудрі селяне ніколи не сушать конюшини в покосах, але дають на кізли. Кізли ті робиться в той спосіб, що набивається на грубшу жердку кілька поперечних, встромлюється в землю і на них накидається конюшину. А тоді вона швидше сохне, бо вітер продуває її з усіх сторін і дощ з неї спливає і від землі не насякає вона вогкістю.

Воно трохи клопіт з козлами, бо їх треба мати хоч 60 на морґ — алеж треба взяти під увагу те, що кізли такі можуть бути і на кілька літ і що де є ліщина, або пруття — там їх зовсім не тяжко зробити. Хто раз одначе спробує того способу — то відразу переконається про ощадність часу і самої конюшини при сушенню так, що все буде його уживати. Хтож не певний цього способу — хай зробить пробу: Частину конюшини хай розстелить по козлах а частину лишить в покосах. І тоді легко переконається про користи з першого способу. Тількиж на козли не можна класти конюшину просто з під коси і грубою верствою — вона мусить привянути, а верства повинна бути найбільш на пів ліктя завгрубшки.

Той спосіб сушення конюшини знають всі господарі культурних країв. Чомуж і наші не мали його у своїх господарствах завести — коли користь з нього більша?

Агроном.

Надіслане.

Глядаю приміщення для 7-літного хлопчика, що буде вчитись в школі Шашкевича при укр. інтеліґентній родині від 1 вересня ц. р. опіка вимагана. Зголошоння з умовами до Адміністрації „Укр. Голосу“ під „Варшава“.

Хінсько-срібне столове накриття гладке і фасонове продає найдешевше **„ДОСТАВА“** у Львові, вул. Руська ч. 20, в Перемишлі, Ринок 23, в Тернополі вул. Пілсудського ч. 6.

Дам заняття на літнисках при фотоґрафії. Невимагана фаховість, а тільки кавція за апарат. *Коломия, Євангелицька 8. Курс фотоґрафії Петришина.*

З ґімназії Р. Школи в Дрогобичі. 1. вересня 1929 р. буде отворений при ґімназії І. відділ гуманістичного типу, рівнорядний IV. кл. ґімн. старих типів. Вступні іспити до цього відділу (на основі покінчення семи кл. школи (відбудуться 28 і 29 червня. Вст. іспити до І. кл. теперішньої ґімназії (клясичного типу) відбудуться також 28 і 29 червня, а вст. іспиту до II—VII кляс теперішньої ґімназії 26 і 27 червня. — Обі ґімназії, 8 кляс старої і І відділ гуман. типу, переноси ся до власної нової домівки. — У старому будинку буде отворена бурса на 70 місць за оплатою від 20—70 зл. місячно. — *Управа.*

Вписи до одинокої української Торговельної Школи з кооперативним напрямом приймаються по кінець червня 1929 в будні дни від 10—12 рано в домівці Школи при вул. Корняктів ч. 1. До запитів долучити почтовий значок. — *Управа.*

Оголошення. Доводиться до відома української еміґрації в Польщі, що в Українській Станиці при м. Каліші відкрито прийом учнів до ґімназії імени Т. ШЕВЧЕНКА на 1929—1930 шкільний рік, до кляс: підготовчої (діти 8—12 р.) — першої (9—13) пятої, шесгої і матуральної (без ріжниці віку). До ґімназії мають право вступу бувші інтерновані армії У. Н. Р. та члени їх родин. Ученики ґімназії користуються даровим помешканням у загальних бараках, а в разі можливости й харчовою допомогою. Прохання надсилати на імя Директора ґімназії Kalisz skrzynka poczt. N. 61. з наступними відомостями: 1) Ранґ імя та прізвище просителя, 2) Частина, що в ній служив, 3) Рік, місяць і дата народження учня, 4) Попередня освіта. Вступні іспити 9. вересня. Навчання в ґімназії розпочинаються 15. вересня. — *Директор ґімназії.*

НОВИНКА! НОВИНКА
ВАЖНЕ ДЛЯ ХЛІБОРОБІВ!
Вже вийшла накладом Т-ва „Сільський Господар“ книжка Дра Матвія Стахова
Хто відповідає за полеві і лісові шкоди?
В книжці подано — хто і коли покриває лісові і полеві шкоди, враз з відносними законами і розпорядками. Книжка необхідна для кожного хлібороба та для **громадських урядів.** Кожний Кружок „Сільського Господаря“, кожна кооператива і Читальня мусять мати мати цю книжку, щоби **боронити наших селян** перед непотрібними тягарами і витратами.
Замовляти у всіх філіях „Сільського Гсподаря“, українських книгарнях, Повітових Союзах Кооператив, або впрост **в Т-ві „Сільський Господар“, Львів, вул. Зіморовича 20.**

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує в Перемишлі, вул. Міцкевича 11. (в почтовім будинку).

Маю честь повідомити, що декретом Презеса Суду апеляційного у Львові з дня 30. мая 1929 Ч. прес. 20886/5. 0/29 зістав я вписаний на лісту оборонців для справ карних, і веду бюро при вулиці Маркіяна Шашкевича ч. 5. (бічна Словацького). З поважанням
РОМАН ДМОХОВСЬКИЙ
ем. судія Суду окружного
оборонець в справах карних.

Аптика і Дроґерія під „Звіздою“
істнуюча від 1874 року
в Перемишлі, ул. Францішканська ч. 24 (біля вежі)
поручає всякі аптичні ліки і всі артикули входячі в круг дроґерії.

БІЛЛЯ ПРАТИ ВИКЛЮЧНО В РОЗЧИНІ RINSO — ЛАГІДНІМ, АКТИВНІМ, НЕОХИБНІМ.

RINSO не тільки заступає звичайне мило при пранню, але ще перевищає, бо редукує людську працю до мінімум. RINSO пере безконкуренційно...
Білля стається біліше. — Коліри не зміняються. — Вовняні і флянельові „сорочинки“ не корчаться. При цілій своїй активности RINSO не має ніяких шкідливих ‚що білять‘ домішок, н. б. дійсно пере само, — тертя білля в балії непотрібне.
RINSO продається тільки в пачках — ніколи „на вагу“.
До прання тільки Rinso
RINSO є ЗАВСІДИ „НА ВИСОТІ ЗАВДАННЯ.“
R2.—026P

Федьо Різак ур. в р. 1891, замешкалий в Смільнику ад Лютовиска, уневажнює згублену карту урльопову, видану через комісію поборову в Ліску в 1920 р.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна лябораторія.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах в Перемишлі, вул. Миколая 6 (бічна Чарнецького).

СЕМЕН ДМИТРАШ Перемишль, вул. Сінна ч. 8, має до продажі всякі реальности — камяниці, будівельні площі та посередничить в двірських парцеляціях, помешканнях і т. п.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

ЖАДАЙТЕ І УЖИВАЙТЕ
одиноку найліпшу і своєрідну
ПАСТУ ДО ОБУВИ
ЕЛЄҐАНТ
О. Левицької і Ски.
Львів, Кордецького 51.

Концесіоноване підприємство для вентилятової інсталяції
Петро Петришак
Перемишль — Дворського 4.
Виконує всякі роботи в тім закресі. Монтери кождої хвилі до диспозиції. Ціни доступні. Телефон 106.

Уневажнюється згублену військову книжочку, видану через П. К. У. в Перемишлі, Григорію Косові, уродж. в р. 1905 в с. Горохівцях п. Перемишль.

Домагайтесь найдобірнійших папірців до курення
„КАЛИНА“
з фабрики кооперативи „Будучність“ в Тернополі.

Адвокат
Др. Микола Рибак
веде адвокатську канцелярію в Перемишлі при ул. Пілсудського 1. в льокали канцелярії бл. п. дра Т. Кормоша.

Отсим завідомляю що від мая в домі Укр. Міщанської Каси, Перемишль, ул. Костюшка ч. 3 відкрита по ґрунтовнім відновленню,
Реставрація і Покій до снідань
Людвики Конрад під фаховим зарядом Івана Токаря.
Провадиться смачну і здорову кухню: снідання, обіди і вечері; приймається абонаменти по цінах дуже низьких. ПИВО ОКОЦІМСЬКЕ і ВІКТОРІЯ завсігди свіже. О ласкаве попертя просить Заряд.
З поважанням **Іван Токар.**

УВАГА!
Не купуйте дзвонів
у повоєнних фірмах і не дайте себе обманювати людям, які зі штукою відливання дзвонів ніколи нічого спільного не мали а удавайтеся все з довірям до старої, славнозвісної нашої фірми
Братів Фельчинських
в Калуші, вул. Сівецька
і в Перемишлі ул. Красінського
Тел. ч. 108. :-: ч. 63. :-: Тел. ч. 108

З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.
Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко.